

NIT DE LLUNA.

1. Catalogació:

Títol: Nit de lluna

Autor: Leandre Cristòfol (Os de Balaguer,1908- Lleida 1998)

Cronologia: 1935

Localització: Museu d'art Jaume Morera de Lleida.

Estil: surrealista

Tècnica: assemblage fusta i vidre.

Formes: grup.

Mètode: afegint

Material: fusta i vidre.

Tipologia: complexa.

Cromatisme: policroma.

Dimensions: 42 x 32 x 22 cm

Tema: secular que reproduïx el món dels somnis en una nit de lluna.

2. Anàlisi formal:

Composició:

“Nit de lluna” és una peça escultòrica representada, com ja hem esmentat abans, amb tres elements de fusta: un ou de sargir, un fus de filar i una peça circular de color blau a l'interior d'una vitrina de fusta semicircular, pintada de color negre i, amb una porta de vidre. Aquesta obra està firmada i datada en l'angle inferior esquerra del marc de la caixa de fusta amb la següent referència: “Cristòfol 1935”. L' assemblage és la tècnica emprada per Cristòfol en aquesta escultura, que consisteix en unir diferents materials i objectes de forma que s' aconsegueixi un efecte tridimensional.

Belen Martimpé

En aquesta composició tan senzilla destaquen dos aspectes:

- a) Un eix de simetria diagonal que ve determinat per la posició del fus de filar damunt de la fusta circular.
- b) La llum natural de l'obra que prové del color beix de la fusta de l'ou de sargir i del fus de filar damunt de la peça circular blavosa i a l'interior de la vitrina que està pintada de negre en tot el seu interior.

Ritme:

Tot això ens permet afirmar que es tracta d'una obra amb un equilibri físic i real i a temporal perquè representa un tema transcendent, amb un ritme de moviment fictici remarcat pel predomini de la forma diagonal del fus de filar i amb una textura llisa, brillant, suau i dura provinent dels materials utilitzats.

Temps:

El temps de "Nit de lluna" és a temporal perquè representa un tema transcendent.

Estil:

Aquesta obra de Leandre Cristòfol és una de les seves primeres peces no figuratives que corresponen a les escultures surrealistes que va realitzar durant la dècada dels anys trenta i que formalment estan relacionades amb aquest moviment que tanta importància va tenir dins de les Primeres Avantguardes Artístiques.

De l'aire a l'aire, El peix damunt de la sorra, Nit de lluna o l'Aureola Astral són de les obres més conegudes d'aquest estil surrealista de Cristòfol. Leandre Cristòfol podem dir que té una similitud amb Joan Miró, ja que els dos artistes principalment utilitzaven el surrealisme de l'automatisme pur, a més d'utilitzar la fusta i de fer servir objectes trobats.

Característiques de l'estil:

- L'obra "Nit de lluna" té que el món de l'inconscient.
- Els artistes tindrien dos corrents: espontània i automatisme pur.
- En aquesta obra és caracteritzen els objectes trobats (Reade makes).
- També és caracteritzen amb la importància del color.
- I també amb l'abstracció de la realitat (no figurativa).

Autor:

El seu autor, Leandre Cristòfol Peralba, va néixer a Os de Balaguer (Lleida) l'any 1908, en el si d'una família pagesa. Des ben petit va rebre les influències de l'entorn rural i tot això el va encuriosir i el va predisposar per les arts manuals. Per aquesta motiu, l'any 1922 es va traslladar a Lleida per aprendre l'ofici de fuster, i més tard, el d'ebenista i el de tallista, coneixements que el van ajudar molt en el món artístic. La seva trajectòria artística es caracteritza per la gran diversitat d'exposicions individuals i col·lectives, tant de temàtica abstracta com figurativa, principalment realitzades a Catalunya i París, entre altres indrets. L'any 1998 va morir a Lleida i va ésser enterrat al seu poble natal.

Models e influències:

L'obra de Leandre Cristòfol ha de ser catalogada dins l'objecte surrealista -l'objecta trobat-, especialment les composicions incloses en l'esmentada exposició Logicofobista, i en relació amb Ramon Marinel·lo i Antoni Garcia Lamolla, també presents en dita exposició. Malgrat això, el mateix Cristòfol referint-se a Aureola astral afirmà que per ell "era un record i va ser entesa com una obra surrealista". Aquesta transformació dels objectes quotidians en objectes poètics el relaciona amb els Ready-Made de Marcel Duchamp, malgrat que s'aparta del no significat de les obres de Duchamp, per esdevenir segons paraules del mateix Cristòfol "una intuïció d'amor envers tot allò que et crida l'atenció". És una actitud que l'acosta a la poètica de les escultures objecte de Joan Miró i als poemes objecte de Joan Brossa.

3. Interpretació.

Contingut:

"Nit de lluna" és una obra de temàtica secular que reproduïx el món de l'inconscient del nostre artista, tal i com ell ho va descriure en vida:

"Us explicaré - diu Leandre Cristòfol - com em va sortir una de les primeres obres surrealistes. [...] Va arribar un moment que vaig veure que els perdria (es refereix als seus pares) i vaig pensar que si feia una composició amb un fus d'aquells amb el que filava la mare i un ou de sargir mitges, tindria amb allò un record de la meua mare [...]. Per a mi era un record, i va ser entesa com una obra surrealista. Realment ho és".

En aquesta peça escultòrica també hi volia reflectir més coses, com els records d'infantesa, al costat de la família, durant les nits d'estiu en el mas que la família tenia lluny d'Os de Balaguer, quan hi anaven per segar el cereal. "Nit de lluna" reflecteix molt bé aquest món inconscient del nostre artista, que el transportava al seu passat més immediat i estimat, en què el paisatge de la comarca de La Noguera, al costat de Balaguer i de la serralada del Montsec, li impressionava, sobretot durant les nits de lluna amb aquella il·luminació que ell va voler reproduir mitjançant aquesta peça escultòrica. Per aquest motiu va escollir uns elements molt senzills que va ubicar a l'interior d'una caixa de fusta semicircular pintada de negre, per tal que la llum de l'ou de sargir i del fus reproduïssin de la forma més exacta possible, aquell somni d'infantesa.

Significat:

Des del punt de vista de significat es tracta d'una obra no figurativa i simbòlica, tal i com acabem de comprovar en l'apartat anterior. En canvi, la seva funció, tant de localització com de demostració, és decorativa, lúdica i il·lustrativa de la forma en què treballava l'escultura Leandre Cristòfol. Aquesta peça escultòrica es podria comparar amb la d'"El profeta" de Pablo Gargallo amb la qual tindrien en comú la seva pertinença a les Primeres Avantguardes Artístiques mentre que hi hauria moltes diferències, entre les quals podríem esmentar:

- Els seus estils: surrealista la de Nit de Lluna i cubista la d' El profeta.
- La seva cronologia: 1935 la de Nit de lluna i 1933, la d' El profeta.
- Els materials: fusta i vidre la de Nit de lluna i bronze la d' El profeta.
- La tècnica: assemblage la de Nit de lluna i forja la d' El profeta.
- Les dimensions: reduïdes a la Nit de lluna i grans en l'obra d' El profeta.

Encàrrec i recepció:

Després d'haver analitzat "Nit de lluna" podem concloure que es tracta d'una de les millors obres de Leandre Cristòfol i una de les més destacades del moviment surrealista, tal i com va quedar demostrat el 3 de juliol de 1986 en què la seva obra va ser exposada a les galeries d'art, conjuntament amb la de d' altres grans artistes com Miró i Alberto Giacometti, en la mostra Qui est-ce que la sculpture moderne? del Centre George Pompidou de París.

Funció:

L'obra "Nit de lluna" té una funció decorativa per envellir ambients. Una lúdica per el plaer d'observar l'obra. I una funció il·lustrativa de la nova forma de treballa l'escultura.

Explicacions:

En 1935, la II República, és divideix en el Bienni Reformador i Bienni negre / Conservador i Front Popular.

El segle XX serà el segle de les Avantguardes Artístiques que tindran dues grans etapes subdividides pels grans canvis socials i polítics d' aquesta centúria. D'aquesta forma els historiadors de l' Art acostumen a incloure les Primeres Avantguardes fins la Segona Guerra Mundial, mentre que les Segones s' inclouran a partir d' aquest gran esdeveniment històric.

A nivell polític: El Bienni Conservador, va pujar la CEDA al govern, ideologia feixista. Els esquemes no ho accepten.

A nivell social: La societat polaritzada, enfrontada entre dretes / conservadors i esquerres / obrers i camperols, volen una societat més justa i igualitària.

A nivell econòmic: La depressió del Crack del 29, els E.E.U.U és responen gràcies al New Deal.

A nivell cultural: La generació del 29, reuneix personalitats com Dalí, Picasso a París.

Belen Martimpé

5. Conclusió:

10 Paraules clau:

Surrealista.

Assemblatge.

Fusta i vidre.

Automatisme pur.

Objectes trobats.

Ready made.

No figurativa.

Moviment fictici.

Secular.

Tema transcendent.